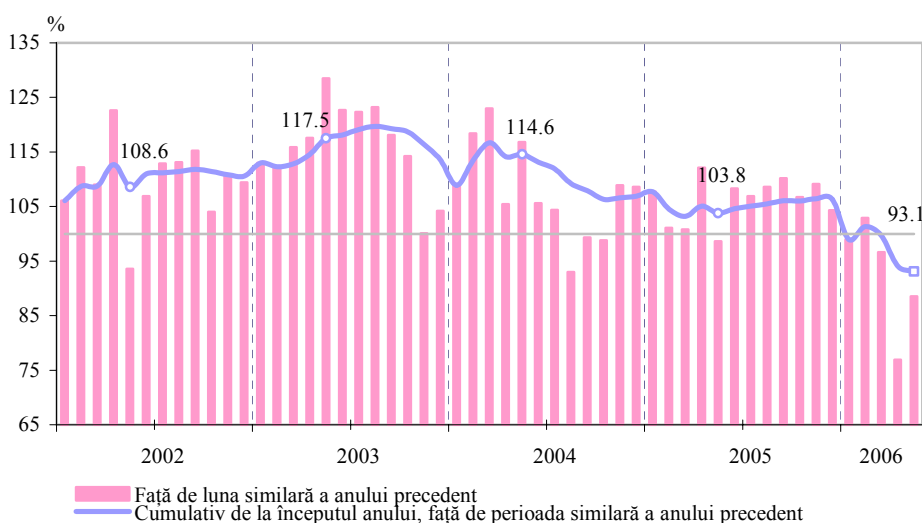

Sectorul real*

În luna mai 2006 volumul *producției industriale* a constituit 1061.4 mil. lei, diminuându-se în termeni reali cu 11.5 la sută față de luna similară a anului 2005 (graficul nr. 1).

Graficul nr. 1. Ritmul de creștere real al volumului producției industriale

De la începutul anului curent volumul producției industriale a constituit 5828.6 mil. lei, nivel inferior cu 6.9 la sută în termeni reali față de perioada respectivă a anului 2005. Evoluția celor trei activități sectoriale de bază a fost următoarea:

industria prelucrătoare (83.4 la sută din totalul producției industriale) a consemnat o reducere în termeni reali cu 9.5 la sută față de perioada respectivă din anul 2005, contribuind la scăderea reală a producției industriale cu 8.3 puncte procentuale. În industria extractivă a fost înregistrat un spor real cu 15.4 la sută, iar în activitatea energie electrică și termică, gaze și apă – cu 10.9 la sută comparativ cu perioada similară din anul trecut.

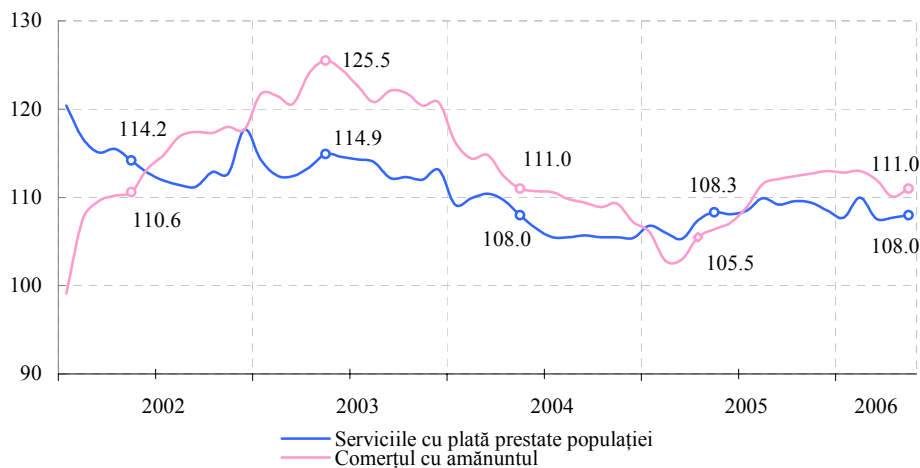
În comparație cu perioada respectivă a anului 2005, volumul producției s-a diminuat mai accentuat în următoarele activități: recuperarea deșeurilor și a resturilor de materiale reciclabile (cu 49.5 la sută), fabricarea produselor de tutun (cu 20.9 la sută), industria alimentară și a băuturilor (cu 17.7 la sută), fabricarea de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou (cu 17.7 la sută), fabricarea de mașini și echipamente (cu 13.6 la sută), edituri, poligrafie și reproducerea materialelor informative (cu 10.5 la sută).

Din numărul întreprinderilor supuse evidenței lunare (684 întreprinderi) în 49.6 la sută s-a redus volumul producției industriale față de perioada corespunzătoare a anului precedent.

* În baza informației Biroului Național de Statistică, pe întreprinderile și organizațiile supuse evidenței lunare

Comerțul cu amănuntul, desfășurat prin intermediul unităților comerciale în perioada ianuarie – mai 2006, a totalizat 4564.8 mil. lei, marcând o creștere reală cu 11.0 la sută față de perioada corespunzătoare a anului precedent (graficul nr. 2). În luna mai 2006 volumul comerțului s-a majorat în termeni reali cu 13.7 la sută față de luna corespunzătoare a anului precedent.

Graficul nr. 2. Evoluția comerțului cu amănuntul și a serviciilor prestate populației, % (de la începutul anului, față de pe perioada similară a anului precedent)

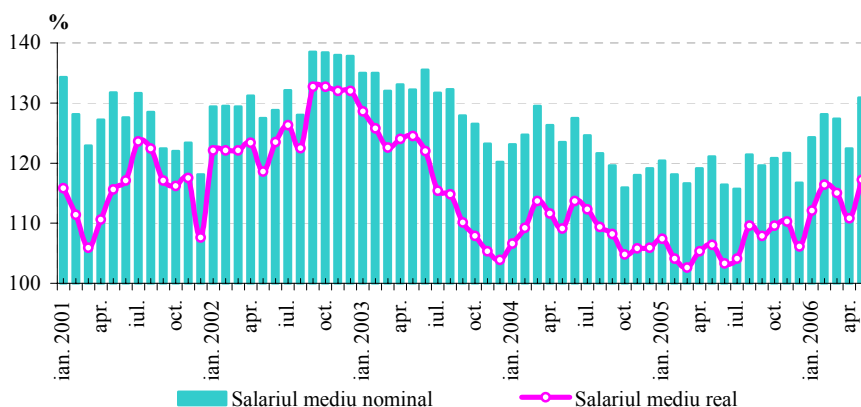

De la începutul anului curent unitățile comerciale cu proprietate privată au înregistrat o creștere a vânzărilor cu 9.3 la sută, realizând 68.0 la sută din totalul comerțului cu amănuntul, iar unitățile cu proprietate mixtă cu participare străină (25.4 la sută din total vânzări) au consemnat o creștere cu 21.2 la sută. În proprietatea mixtă (publică și privată) evoluția în termeni reali a vânzărilor cu amănuntul a fost inferioară cu 12.2 la sută, comparativ cu iunie – mai 2005.

Volumul **serviciilor cu plată prestate populației** în ianuarie – mai 2006 a constituit 3010.1 mil. lei, sporind în termeni reali cu 8.0 la sută față de perioada similară a anului precedent (graficul nr. 2). Serviciile prestate în proprietatea publică au fost preponderente, constituind 39.7 la sută din total servicii, însă cel mai mare ritm de creștere (cu 15.8 la sută) a fost înregistrat în unitățile cu proprietate privată (31.2 la sută din totalul serviciilor). Pe toate tipurile de proprietăți s-au consemnat creșteri ale volumului serviciilor prestate față de perioada corespunzătoare a anului 2005.

Salariul mediu* pentru un angajat din economia națională în luna mai 2006 a constituit 1662.9 lei, în condițiile unui fond de remunerare a personalului în mărime de 950.9 mil. lei.

Graficul nr. 3. Dinamica indicatorilor

Comparativ cu luna similară a anului precedent salariul mediu a crescut în termeni nominali cu 30.9 la sută și în termeni reali – cu 17.2 la sută (graficul nr. 3). De la începutul anului creșterea nominală a salariului

* La întreprinderile cu numărul de salariați 20 și mai mare

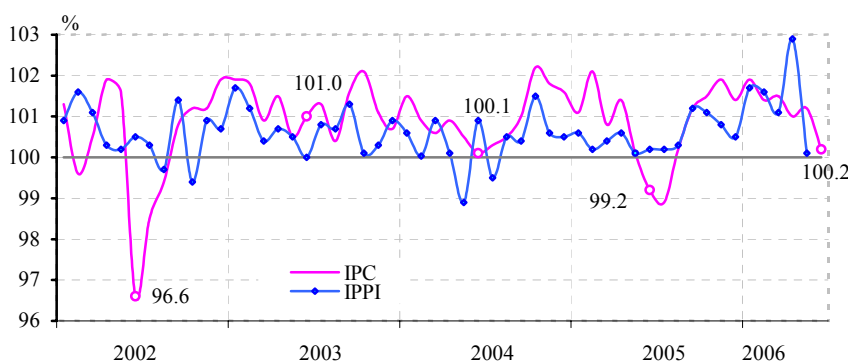
a constituit 26.7 la sută față de perioada similară a anului precedent, iar în termeni reali – 14.3 la sută.

La 31 mai 2006 suma restanțelor pentru retribuirea muncii, cu termenul de achitare expirat, a însumat 104.7 mil. lei (s-a majorat cu 8.7 mil. lei față de 31 decembrie 2005), constituind 11.0 la sută din fondul de remunerare a salariaților pentru luna mai 2006.

Nivelul inflației

În luna iunie 2006 **prețurile de consum** s-au majorat față de luna precedentă cu 0.2 la sută, inclusiv la produsele alimentare s-au redus cu 0.5 la sută, la mărfurile nealimentare și la serviciile prestate populației s-au majorat cu 1.2 la sută și cu 0.2 la sută, respectiv (graficul nr. 4).

Graficul nr. 4 Evoluția lunară a indicelui prețurilor de consum (IPC) și a prețurilor producției industriale (IPPI)

La **produsele alimentare** cele mai mari creșteri de prețuri, în comparație cu luna precedentă, au fost înregistrate la fructe proaspete – cu 6.3 la sută, la cartofi – cu 2.2 la sută, la orez – cu 1.7 la sută. În același timp, reduceri de prețuri au fost înregistrate la legume – cu 7.8 la sută, la ouă – cu 1.8 la sută, la

pește proaspăt – cu 1.8 la sută, la lapte și produse lactate – cu 1.3 la sută, la carne, preparate din carne – cu 0.4 la sută.

În categoria **mărfurilor nealimentare** majorări importante de prețuri au fost consemnate la medicamente – cu 2.5 la sută, la detergenți – cu 2.5 la sută, la combustibil – cu 1.8 la sută.

În grupul **serviciilor prestate populației** tarifele au rămas, în general, la nivelul lunii mai 2006, fiind consemnate creșteri mai accentuate la serviciile prestate de transportul feroviar interstatal – cu 8.5 la sută.

De la începutul anului 2006 prețurile de consum au crescut cu 7.4 la sută, inclusiv la produsele alimentare – cu 8.1 la sută, la mărfurile nealimentare – cu 6.4 la sută și la serviciile prestate – cu 7.5 la sută.

În luna iunie 2006 **inflația cumulativă pentru ultimele 12 luni** a constituit 12.8 la sută, inclusiv la produsele alimentare – 11.3 la sută, la mărfurile nealimentare – 17.2 la sută și la serviciile prestate populației – 10.6 la sută.

Contribuția elementelor la formarea indicelui prețurilor de consum este prezentată în tabelul nr. 1.

Tabelul nr. 1. Contribuția componentelor, %

	Mai 2006		Iunie 2006	
	contribuția	contribuția / IPC	contribuția	contribuția / IPC
IPC	1.2	100.0%	0.2	100.0%
<i>Produse alimentare</i>	0.70	58.3	-0.22	-110.0
<i>Mărfuri nealimentare</i>	0.42	35.0	0.37	185.0
<i>Servicii cu plată</i>	0.08	6.7	0.05	25.0

Sursa: BNS și BNM

Instrumentele politicii monetare

Ratele dobânzilor

În baza dinamicii indicelui prețurilor de consum, indicatorilor monetari și macroeconomici, Consiliul de administrație al BNM a aprobat la 22 iunie 2006 ratele dobânzilor la instrumentele monetare ale BNM:

- ✓ **rata de bază** aplicată pentru operațiunile REPO de cumpărare pe termen de două luni a hârtiilor de valoare de stat (HVS), efectuate în cadrul operațiunilor de piață deschisă ale BNM – 12.5 la sută anual (la nivelul precedent);
- ✓ rata dobânzii la facilitatea de lombard – 15.0 la sută anual (în creștere cu 1.0 punct procentual);
- ✓ rata dobânzii la creditele overnight – 17.0 la sută anual (în creștere cu 2.0 puncte procentuale);
- ✓ rata dobânzii la depozitele overnight acceptate de BNM de la bănci – 2.0 la sută anual (la nivelul precedent).

Rata dobânzii la creditele acordate pe termen lung (mai mare de 5 ani) s-a menținut la nivelul de 10.5 la sută anual.

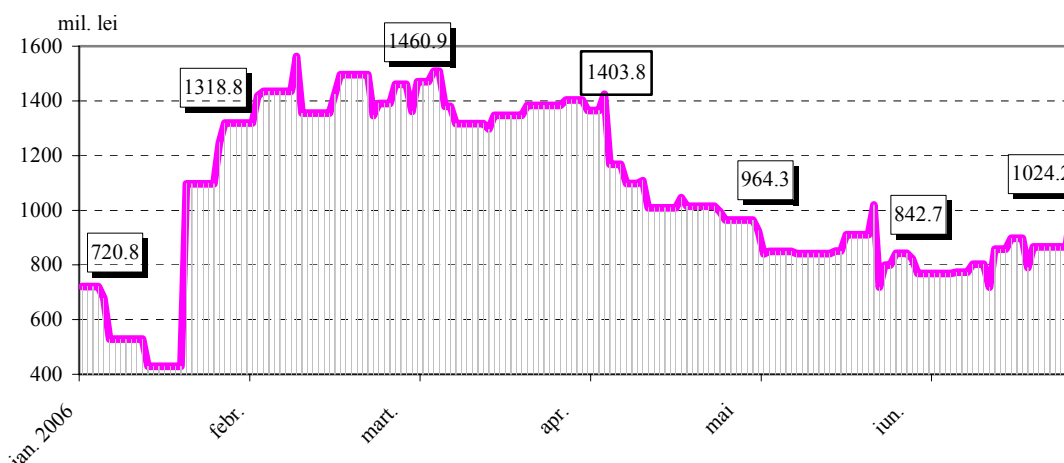
Ratele dobânzilor la instrumentele monetare ale BNM se aplică din data publicării hotărârii Consiliului de administrație al BNM în Monitorul Oficial al Republicii Moldova (30.06.2006).

Operațiunile de sterilizare

Volumul operațiunilor de sterilizare efectuate de Banca Națională a Moldovei în luna iunie a însumat 640.4 mil. lei, majorându-se cu 182.7 mil. lei comparativ cu luna precedentă. Rata medie a dobânzii a constituit 10.20 la sută, fiind cu 3.49 puncte procentuale mai mare față de nivelul din luna mai.

Soldul operațiunilor de sterilizare la finele lunii iunie a constituit 1024.2 mil. lei, față de 842.7 mil. lei la sfârșitul lunii mai (graficul nr. 5).

Graficul nr. 5. Soldul operațiunilor de sterilizare aplicate de BNM în perioada ianuarie-iunie 2006

Operațiunile de vânzare a Certificatelor BNM

În perioada de gestiune Banca Națională a Moldovei a desfășurat 4 licitații de vânzare a Certificatelor BNM, oferind CBN cu termenul de circulație de 28 zile în volum de 330.0 mil. lei. Cererea băncilor a însumat 329.5 mil. lei, sau 99.8 la sută din oferta anunțată. Volumul efectiv sterilizat a constituit 301.6 mil. lei, cu 37.7 mil. lei mai mult față de luna mai. Rata medie ponderată a dobânzii la Certificatele BNM a atins

Tabelul nr.2. Operațiunile de vânzare a Certificatelor BNM

Perioada	Volumul ofertei la valoarea nominală (mil. lei)	Volumul cererii la valoarea nominală (mil. lei)	Volumul Certificatelor comercializate la prețul de vânzare (mil. lei)	Rata medie ponderată (%)	Termenul (zile)
Ianuarie 2006	150.0	231.4	149.8	1.57	28
Februarie	320.0	351.9	297.9	2.86	28
Martie	190.0	145.7	145.3	4.11	28
Aprilie	220.0	201.5	194.3	4.97	28
Mai	340.0	265.2	263.9	6.41	28
Iunie	330.0	329.5	301.6	10.35	28

nivelul de 10.35 la sută anual, fiind cu 3.94 puncte procentuale mai mare comparativ cu luna precedentă (tabelul nr. 2).

Soldul CBN în circulație la 30 iunie 2006 a constituit 301.6 mil. lei la prețul de

vânzare, majorându-se cu 37.7 mil. lei față de nivelul înregistrat la finele lunii mai.

Operațiunile de depozit

În perioada de raportare Banca Națională a Moldovei a desfășurat 7 licitații de depozit, oferind spre plasare 395.0 mil. lei. Cererile băncilor au însumat 326.5 mil. lei, fiind acceptate în volum de 298.8 mil. lei (tabelul nr. 3). De asemenea, au fost constituite depozite în volum de 40.0 mil. lei prin negocieri directe. Astfel, volumul integral al depozitelor acceptate în luna iunie a însumat 338.8 mil. lei, depășind de 1.7 ori nivelul consemnat în luna trecută. Comparativ cu luna mai, rata medie ponderată a dobânzii la operațiunile de depozit a crescut cu 2.95 puncte procentuale și a înregistrat

nivelul de 10.07 la sută anual, iar termenul mediu al depozitelor plasate s-a micșorat până la 38 zile.

Soldul depozitelor acceptate de BNM s-a majorat față de sfârșitul lunii mai cu 143.8 mil. lei, constituind 722.6 mil. lei la 30 iunie 2006.

Tabelul nr. 3. Operațiunile de depozit

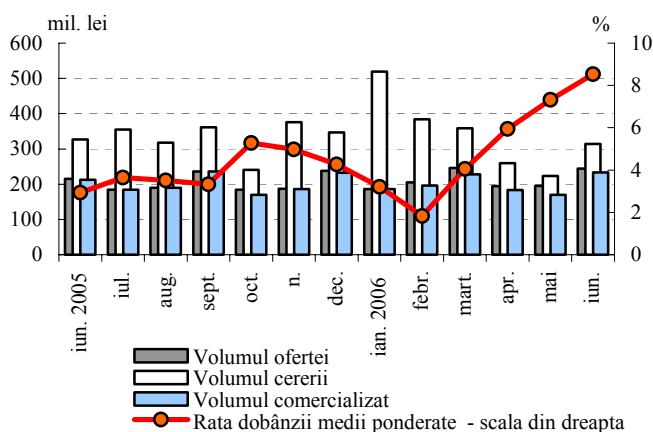
Perioada	Volumul ofertei (mil. lei)	Volumul cererii (mil. lei)	Volumul depozitelor plasate (mil. lei)	Rata medie ponderată (%)	Termenul mediu al depozitelor (zile)
Ianuarie 2006	850.0	190.0	850.0	2.55	112
<i>licitații de depozit</i>	100.0	190.0	100.0	2.73	42
<i>negocieri directe</i>	750.0		750.0	2.53	121
Februarie	520.0	321.0	313.0	3.47	60
Martie	350.0	198.5	195.5	4.12	42
Aprilie	360.0	185.0	185.0	4.94	54
Mai	250.0	193.8	193.8	7.12	46
Iunie	435.0	326.5	338.8	10.07	38
<i>licitații de depozit</i>	395.0	326.5	298.8	10.21	42
<i>negocieri directe</i>	40.0		40.0	9.00	6

Pietele financiare

În luna gestionară Ministerul Finanțelor a oferit pe piața primară HVS în volum de 244.0 mil. lei, cu 49.0 mil. lei (25.1 la sută) mai mult față de luna mai. De asemenea, a

crescut cu 91.1 mil. lei față de luna mai cererea băncilor pentru titlurile de stat, însumând 314.0 mil. lei. Volumul titlurilor adjudecate a constituit 233.6 mil. lei, ceea ce reprezintă 95.7 la sută din ofertă (graficul nr. 6).

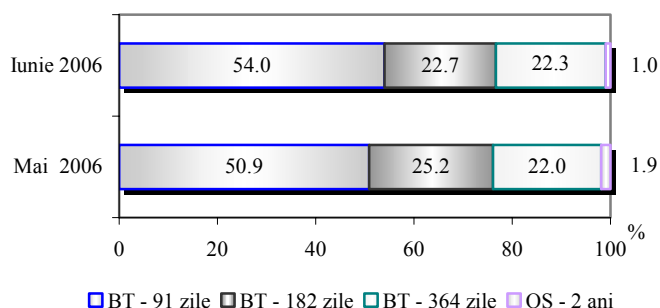
Graficul nr. 6. Totalurile licitațiilor de comercializare a HVS pe piața primară

Din volumul total de titluri de stat plasate pe piața primară, 209.9 mil. lei, sau 89.9 la sută au fost procurate de către bănci în portofoliile proprii. Ponderea HVS procurate din contul investitorilor a constituit 10.1 la sută față de 8.0 la sută în luna mai.

Analiza structurii HVS comercializate pe piața primară în funcție de scadență relevă o reducere a ponderii obligațiunilor de stat (OS) până la 1.0 la sută din total, fapt ce a determinat micșorarea cu 8 zile a scadenței medii a titlurilor emise în luna iunie 2006 până la 176 zile. Totodată, ponderea sumară a bonurilor de trezorerie (BT) cu scadențele de 91, 182 și 364 zile a crescut cu 0.9 puncte procentuale, constituind 99.0 la sută (graficul nr. 7).

Graficul nr.7. Structura HVS comercializate pe piața primară, %

Rata medie ponderată a dobânzii la HVS cu termenele de circulație de până la un an a crescut cu 1.21 puncte procentuale față de luna precedentă, constituind 8.53 la sută anual. Concomitent, rata efectivă a dobânzii la obligațiunile de stat de 2 ani emise în luna iunie 2006 s-a majorat cu 1.92 puncte procentuale, înregistrând 10.81 la sută anual (tabelul nr. 4).

Tabelul nr. 4. Rata medie ponderată a dobânzii la HVS, %

	Rata nominală a dobânzii la HVS cu scadența până la 1 an				Rata efectivă a dobânzii la OS de 2 ani
	BT 91 zile	BT 182 zile	BT 364 zile	Rata medie ponderată	
Ianuarie 2006	2.43	3.44	5.23	3.20	5.99
Februarie	1.21	1.94	3.36	1.83	5.74
Martie	3.52	4.24	5.26	4.05	5.00
Aprilie	5.33	6.11	7.48	5.95	7.29
Mai	6.53	7.44	9.12	7.32	8.89
Iunie	7.72	8.23	11.03	8.53	10.81

La data de 30 iunie 2006 în **Sistemul de înscrieri în conturi (SIC)** au fost înregistrate hârtii de valoare în volum total de 4203.1 mil. lei la valoarea nominală, din care HVS emise prin intermediul licitațiilor pe piața primară au însumat 1275.5 mil. lei.

Datoria Guvernului contractată de la BNM

Datoria statului contractată de la BNM la situația din 30 iunie 2006 s-a cifrat la 2581.0 mil. lei, fiind constituită din datoria la împrumuturile contractate de la BNM în sumă de 2181.0 mil. lei și datoria reprezentată prin HVS în portofoliul BNM în sumă de 400.0 mil. lei (la prețul de cumpărare) (tabelul nr. 5).

Tabelul nr. 5. Datoria Guvernului contractată de la BNM (mil. lei)

	Sold la 31.12.2005	Sold la 31.05.2006	Sold la 30.06.2006
Datoria Guvernului contractată de la Banca Națională a Moldovei	2611.0	2611.0	2581.0
- împrumuturi acordate	2211.0	2211.0	2181.0
- HVS în portofoliul BNM	400.0	400.0	400.0

Pe parcursul lunii iunie 2006 **datoria Guvernului față de BNM** s-a diminuat cu 30.0 mil. lei, ca rezultat al rambursării de către Ministerul Finanțelor a sumei

parțiale din 118.8 mil. lei, prevăzute spre achitare în anul curent conform Legii bugetului de stat pe anul 2006.

Ca rezultat al reflectării dobânzilor calculate și al evaluării HVS deținute în portofoliul BNM la prețul de piață, **valoarea de bilanț a datoriei statului la data de 30 iunie 2006** s-a cifrat la 2599.1 mil. lei, inclusiv:

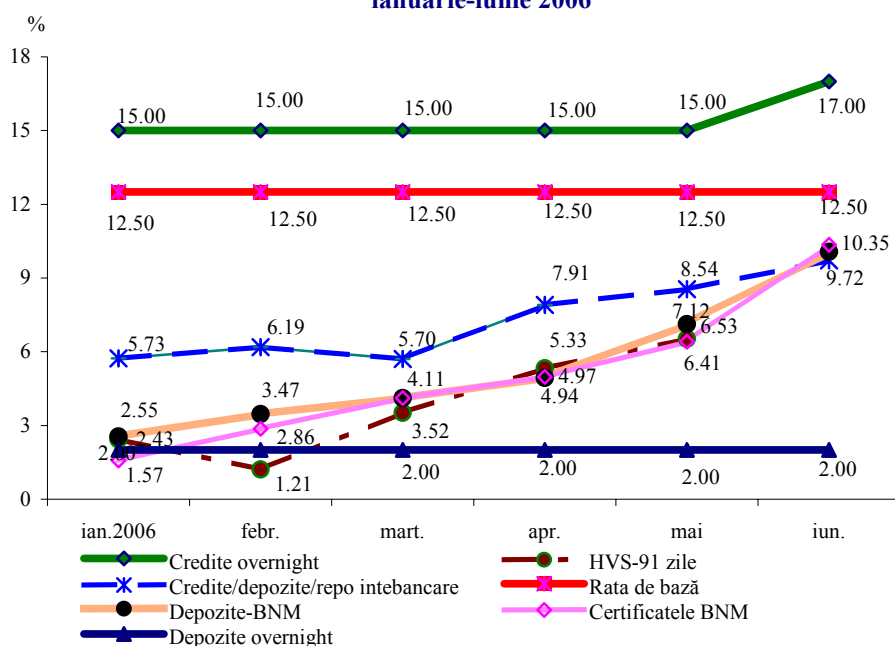
- împrumuturi acordate statului – 2196.4 mil. lei;

- portofoliul de HVS al BNM – 402.7 mil. lei.

Activitatea băncilor pe piața monetară

Ratele dobânzilor aferente tranzacțiilor efectuate de bănci pe piața monetară interbancară în luna iunie au continuat să se încadreze în coridorul ratelor stabilit de BNM, înregistrând, totodată, valori medii mai joase față de rata de bază (graficul nr.8).

Graficul nr.8. Evoluția coridorului ratelor dobânzilor în ianuarie-iunie 2006

În perioada de gestiune ratele anunțate de către bănci la plasarea mijloacelor bănești pe piața interbancară au continuat trendul ușor ascendent început în luna februarie 2006, înregistrând creșteri mai accentuate în ultima decadă a lunii iunie. Astfel, comparativ cu ultima zi a lunii mai, rata de referință **CHIBOR overnight**

a crescut la finele lunii iunie cu 1.39 puncte procentuale, la **CHIBOR 1 lună** – cu 1.27 puncte procentuale și la **CHIBOR 3 luni** – cu 1.30 puncte procentuale, constituind 9.72, 10.78 și 11.06 la sută, respectiv.

Piața creditelor și a depozitelor

Soldul creditelor în economie* în perioada gestionară s-a majorat cu 140.6 mil. lei (1.2 la sută), constituind 11520.0 mil. lei la 30 iunie 2006. Această evoluție s-a datorat creșterii soldului creditelor acordate în moneda națională cu 81.5 mil. lei (1.1 la sută), precum și celui al creditelor în valută străină (exprimate în MDL) cu 59.1 mil. lei (1.4 la sută).

Majorarea soldului **creditelor în MDL** a fost generată de creșterea soldului creditelor acordate întreprinderilor de stat cu 11.5 mil. lei (3.2 la sută), persoanelor fizice cu 79.8 mil. lei (5.4 la sută) și altor organizații care practică unele operațiuni financiare cu 0.4 mil. lei (0.1 la sută), corespunzător, în timp ce soldul creditelor acordate întreprinderilor private s-a diminuat cu 10.2 mil. lei (0.2 la sută).

* Conform metodologiei FMI, din total credite în economie (inclusiv dobânda calculată la credite și creditele băncilor aflate în proces de lichidare) sunt excluse creditele interbancare și creditele acordate Guvernului

Soldul **creditelor în valută străină** a înregistrat o majorare pe seama creșterii tuturor componentelor: creditelor acordate întreprinderilor private cu 30.3 mil. lei (0.8 la sută), celor acordate altor organizații care practică unele operațiuni financiare cu 22.4 mil. lei (13.0 la sută), întreprinderilor de stat cu 5.1 mil. lei (5.2 la sută) și persoanelor fizice cu 1.3 mil. lei (0.8 la sută).

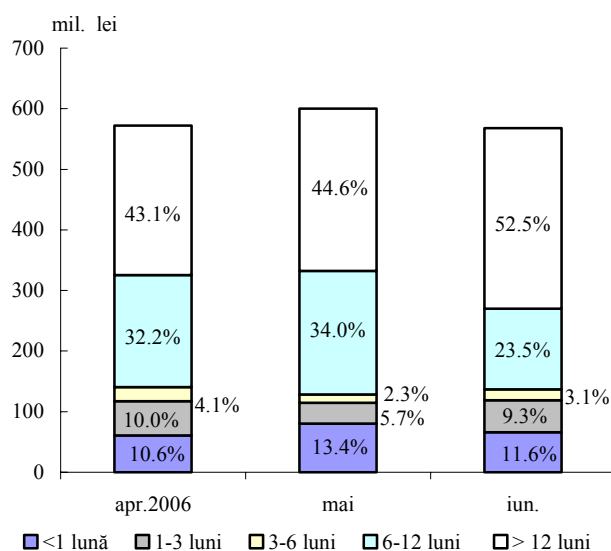
Soldul creditelor în valută străină (exprimate în dolari SUA) a constituit 315.6 mil. USD, sporind cu 2.7 mil. USD (0.9 la sută) față de luna mai 2006.

Tabelul nr. 6. **Dinamica creditelor** (mil. lei)

Perioada	Soldul la sfârșitul perioadei			Credite				
	total	în MDL	în valută străină	total	în MDL		în valută străină	
					volumul	dobânda, %	volumul	dobânda, %
Decembrie 2005	9990.5	6255.0	3735.5	1636.2	1150.4	17.30	485.8	10.64
Ianuarie 2006	9973.3	6284.5	3688.8	865.7	600.7	17.93	265.0	11.00
Februarie	10240.0	6474.6	3765.4	1049.1	733.5	18.30	315.6	11.07
Martie	10761.6	6812.8	3948.8	1469.3	1000.2	18.18	469.1	10.91
Aprilie	11113.4	7048.9	4064.5	1147.2	727.4	17.83	419.8	10.83
Mai	11379.4	7244.1	4135.3	1155.5	790.5	17.60	365.0	11.04
Iunie	11520.0	7325.6	4194.4	1234.6	727.3	17.58	507.3	11.27

Volumul creditelor acordate în MDL în luna iunie a constituit 727.3 mil. lei, micșorându-se cu 63.2 mil. lei (8.0 la sută) față de luna precedentă.

Graficul nr. 9. **Structura creditelor în MDL acordate persoanelor juridice de către bănci**

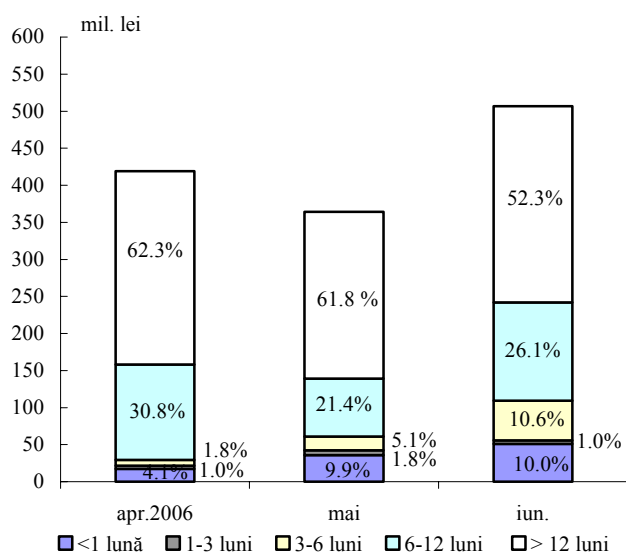

Ponderea creditelor acordate persoanelor juridice din volumul total al creditelor acordate în moneda națională a constituit 78.1 la sută. În structura pe scadențe a volumului creditelor acordate persoanelor juridice în MDL cele cu termene de peste 12 luni au menținut cota maximă, constituind 52.5 la sută din total, ponderea acestora a crescut cu 7.9 puncte procentuale. Totodată, creditele acordate pe termene de la 6 până la 12 luni au înregistrat cea mai mare reducere a ponderii (cu 10.5 puncte procentuale), până la nivelul de 23.5 la sută din total (graficul nr. 9).

În luna iunie **rata medie a dobânzii la creditele acordate în moneda națională** a rămas relativ stabilă, micșorându-se cu 0.02 puncte procentuale, până la 17.58 la sută, ca urmare a tendințelor opuse - scăderii cu 0.29 puncte procentuale a ratei medii la creditele acordate persoanelor juridice, până la 17.29 la sută și creșterii ratei medii a creditelor acordate persoanelor fizice cu 0.97 puncte procentuale, până la nivelul de 18.63 la sută.

Volumul creditelor în valută străină acordate persoanelor juridice a constituit 506.5 mil. lei (echivalentul a 38.2 mil. USD, nivel superior cu 10.3 mil. USD celui din luna mai 2006). În componența acestora creditele cu termene de peste 12 luni au rămas

Graficul nr. 10. Structura creditelor în valută străină acordate persoanelor juridice de către bănci

preponderente (52.3 la sută din total), fiind acordate cu o rată medie a dobânzii de 11.12 la sută. Totodată, creșteri semnificative a ponderii au fost consemnate la creditele pe termene de la 3 până la 6 luni (cu 5.5 puncte procentuale) și la cele pe termene de la 6 până la 12 luni (cu 4.7 puncte procentuale) (graficul nr. 10).

Rata medie a dobânzii la creditele în valută străină acordate persoanelor juridice a crescut cu 0.23 puncte procentuale, constituind 11.27 la sută în luna iunie 2006.

În perioada de referință, **soldul depozitelor** în sistemul bancar a însumat 12856.4 mil. lei, majorându-se cu 575.3 mil. lei (4.7 la sută) față de luna mai 2006 în special pe seama creșterii depozitelor în valută străină cu 447.3 mil. lei (7.8 la sută), în timp ce soldul depozitelor în moneda națională a crescut cu 128.0 mil. lei (2.0 la sută).

Tabelul nr.7. Dinamica depozitelor la termen (mil. lei)

Perioada	Soldul la sfârșitul perioadei			Depozite				
	total	în MDL	în valută străină	total	în MDL		în valută străină	
					volumul	dobânda, %	volumul	dobânda, %
Decembrie 2005	6920.1	3792.3	3127.8	1313.9	806.9	10.55	507.0	5.18
Ianuarie 2006	7224.7	3911.4	3313.3	1212.6	669.0	10.83	543.6	5.00
Februarie	7273.5	3992.0	3281.5	881.6	478.1	11.74	403.5	5.00
Martie	7536.9	4073.2	3463.7	1040.2	516.7	11.50	523.5	4.85
Aprilie	7721.3	4092.0	3629.3	936.0	416.0	11.33	520.0	5.76
Mai	7843.8	3961.1	3882.7	1134.0	471.4	10.74	662.6	5.23
Iunie	8095.6	3910.7	4184.9	1135.8	415.8	11.15	720.0	4.60

Soldul depozitelor la vedere a constituit 4760.8 mil. lei, majorându-se cu 323.6 mil. lei față de luna mai, în special, datorită creșterii depozitelor la vedere ale persoanelor juridice. Ponderea depozitelor la vedere în totalul depozitelor s-a majorat cu 0.9 puncte procentuale, alcătuind 37.0 la sută.

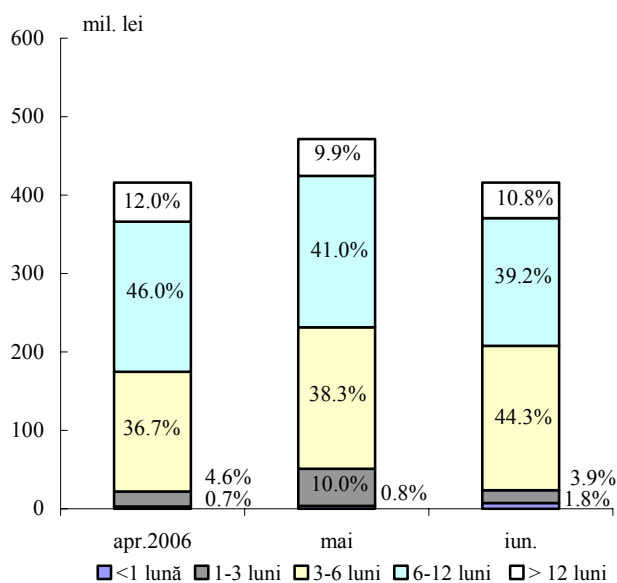
Concomitent, **soldul depozitelor la termen** s-a majorat cu 251.8 mil. lei (3.2 la sută) și a însumat 8095.6 mil. lei.

Soldul depozitelor la termen în MDL a constituit 3910.7 mil. lei la sfârșitul lunii iunie 2006, micșorându-se cu 50.4 mil. lei (1.3 la sută) față de luna precedentă.

Soldul depozitelor la termen în valută străină s-a majorat cu 302.2 mil. lei (7.8 la sută), alcătuind 4184.9 mil. lei, ca rezultat al creșterii soldului depunerilor în valută străină ale agenților economici cu 239.0 mil. lei, sau cu 40.5 la sută, precum și celui al depozitelor persoanelor fizice cu 63.2 mil. lei, sau cu 1.9 la sută.

Volumul depozitelor la termen în MDL atrase în perioada analizată a constituit 415.8 mil. lei, fiind cu 55.6 mil. lei inferior celui din luna mai 2006. Această reducere s-a datorat diminuării volumului depozitelor atrase de la persoane fizice cu 52.2 mil. lei (13.2 la sută), precum și a celui al depozitelor atrase de la persoane juridice cu 3.4 mil. lei (4.4 la sută).

Graficul nr. 11. Structura depozitelor la termen în MDL atrase de bănci

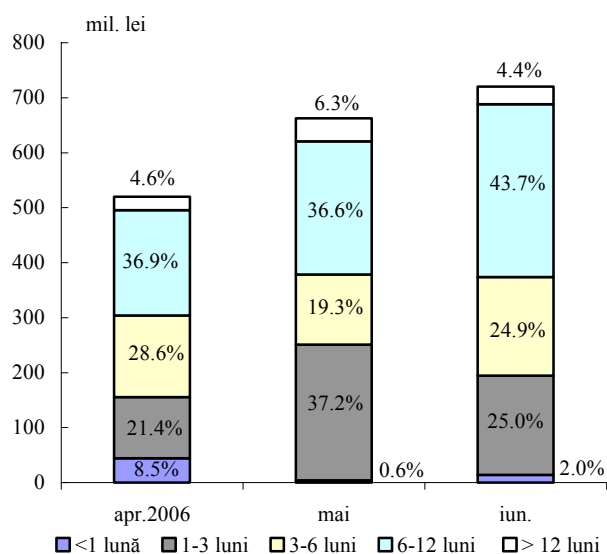

Corespunzător, ponderea depunerilor la termen ale persoanelor fizice s-a micșorat cu 1.4 puncte procentuale față de luna mai, până la nivelul de 82.2 la sută din volumul total al depozitelor la termen în moneda națională atrase pe parcursul lunii gestionare.

Depunerile cu termene de la 3 până la 6 luni au constituit 44.3 la sută din total, deținând cea mai mare pondere în structura depozitelor la termen atrase în moneda națională. Totodată, o scădere mai accentuată a ponderii comparativ cu celelalte categorii de depozite s-a

înregistrat la depunerile cu termene de la 1 până la 3 luni, micșorându-se cu 6.1 puncte procentuale și constituind 3.9 la sută din total (graficul nr. 11).

Graficul nr. 12. Structura depozitelor la termen în valută străină atrase de bănci

În luna iunie 2006 **rata medie a dobânzii la depozitele la termen în MDL** a crescut cu 0.41 puncte procentuale, constituind 11.15 la sută (10.32 la sută pentru persoane juridice și 11.34 la sută pentru persoane fizice, în comparație cu 7.64 la sută și 11.35 la sută, respectiv, în luna mai 2006).

În perioada gestionară **volumul depozitelor la termen în valută străină atrase** a constituit 720.0 mil. lei, majorându-se cu 57.4 mil. lei (8.7 la sută), atât din contul creșterii cu 38.2 mil. lei, sau cu 22.4 la sută a depunerilor agenților economici, cât și cu 19.2 mil.

lei, sau cu 3.9 la sută a depunerilor persoanelor fizice.

Modificările în structura pe termene a depozitelor atrase în valută străină comparativ cu luna mai relevă o scădere semnificativă (cu 12.2 puncte procentuale, până la nivelul de 25.0 la sută din total) a ponderii depozitelor cu termene de la 1 până la 3 luni, odată cu creșterea mai accentuată (cu 7.1 puncte procentuale) a cotei celor cu termene de la 6 până la 12 luni și a celor cu termene de la 3 până la 6 luni (cu 5.6 puncte procentuale) (graficul nr. 12).

În perioada de raportare *rata medie a dobânzii la depozitele la termen în valută străină* a scăzut cu 0.63 puncte procentuale, constituind 4.60 la sută (3.07 la sută pentru persoane juridice și 5.23 la sută pentru persoane fizice).

Dinamica indicatorilor monetari

Baza monetară* s-a micșorat cu 1.9 la sută (125.9 mil. lei) în luna iunie 2006 și a constituit 6339.7 mil. lei. Reducerea bazei monetare a fost determinată de efectuarea de către Banca Națională a Moldovei a operațiunilor swap valutar (vânzare) și de sterilizarea lichidității excesive din sistemul bancar. Astfel, în perioada gestionară s-au micșorat considerabil activele externe nete (cu 90.0 mil. lei, sau cu 1.3 la sută) și cele interne nete (cu 35.9 mil. lei, sau cu 5.5 la sută).

În structura bazei monetare ponderea banilor în circulație s-a majorat de la 74.6 la sută în luna mai până la 77.7 la sută în luna iunie. În același timp, cota-parte a rezervelor băncilor s-a redus de la 25.4 la sută până la 22.3 la sută.

Masa monetară M2 (masa monetară în lei) pe parcursul perioadei gestionare s-a majorat cu 235.2 mil. lei, sau cu 2.1 la sută, până la 11592.5 mil. lei. În același timp, *masa monetară M3* a crescut cu 682.5 mil. lei, sau cu 4.0 la sută și a constituit 17790.1 mil. lei la 30 iunie 2006.

Creșterea indicatorului M2 a fost determinată de majorarea soldului depozitelor în moneda națională cu 128.0 mil. lei (2.0 la sută), volumului numerarului în circulație cu 97.5 mil. lei (2.0 la sută) și a soldului instrumentelor pieței monetare cu 9.7 mil. lei.

Depozitele în valută străină s-au majorat cu 447.3 mil. lei (7.8 la sută). Exprimare în USD, acestea au crescut cu 31.2 mil. USD, sau cu 7.2 la sută. Ponderea depozitelor în valută străină, recalculat în lei, în volumul total al masei monetare, s-a majorat de la 33.6 la sută în luna mai până la 34.8 la sută în luna iunie.

Modificările în structura masei monetare sunt reflectate în tabelul nr. 8.

---

* Baza monetară include banii în circulație (în afara sistemului bancar), rezervele bancare (rezervele băncilor în lei menținute în conturile corespondente la Banca Națională a Moldovei și numerarul în casele băncilor) și depozitele la vedere ale altor organizații la Banca Națională a Moldovei.

Tabelul nr. 8. **Evoluția structurii masei monetare la sfârșitul perioadei (mil. lei)**

Componentele masei monetare	Dec. 2005	Pond. %	Mai 2006	Creșt. %	Pond. %	Iun. 2006	Creșt. %	Pond. %
MASA MONETARĂ (M3)	15826.81	100.0	17107.51	0.7	100.0	17790.06	4.0	100.0
MASA MONETARĂ (M2)	11125.57	70.3	11357.29	-0.4	66.4	11592.49	2.1	65.2
BANI ÎN CIRCULAȚIE	4571.22	28.9	4826.45	0.3	28.3	4923.98	2.0	27.7
DEPOZITE LA VEDERE ÎN MONEDA NAȚIONALĂ	2761.93	17.4	2569.69	2.7	15.0	2748.09	6.9	15.4
- ale persoanelor juridice	2252.10	14.2	2005.36	4.2	11.7	2153.81	7.4	12.1
- ale persoanelor fizice	509.83	3.2	564.33	-2.1	3.3	594.28	5.3	3.3
DEPOZITE LA TERMEN ÎN MONEDA NAȚIONALĂ (inclusiv pe termen lung)	3792.36	24.0	3961.13	-3.2	23.1	3910.75	-1.3	22.0
- ale persoanelor juridice	706.90	4.5	532.64	-12.7	3.1	518.49	-2.7	2.9
- ale persoanelor fizice	3085.46	19.5	3428.49	-1.5	20.0	3392.26	-1.1	19.1
DEPOZITE ÎN VALUTĂ STRĂINĂ	4701.24	29.7	5750.22	3.0	33.6	6197.57	7.8	34.8
- ale persoanelor juridice	1296.57	8.2	1651.24	-2.1	9.6	1997.04	20.9	11.2
- ale persoanelor fizice	3404.67	21.5	4098.98	5.2	24.0	4200.53	2.5	23.6
INSTRUMENTELE PIETEI MONETARE	0.07	0.0	0.02		0.0	9.67		0.1

Rezervele internaționale nete (convertibile) ale sistemului bancar s-au majorat cu 19.8 mil. USD, totalizând 645.3 mil. USD. În structura acestora, rezervele internaționale nete ale BNM s-au redus cu 10.1 mil. USD, iar rezervele internaționale nete ale băncilor au crescut cu 29.9 mil. USD.

Rezervele externe ale sistemului bancar au însumat 857.5 mil. USD, majorându-se cu 26.7 mil. USD față de luna mai. **Rezervele externe ale BNM** s-au redus cu 12.6 mil. USD, până la nivelul de 632.7 mil. USD. Obligațiunile externe ale sistemului bancar au constituit 212.2 mil. USD, inclusiv ale BNM (față de FMI) – 104.2 mil. USD*.

Activele interne nete ale sistemului bancar s-au majorat cu 386.6 mil. lei (4.4 la sută). În luna iunie cererile de plăți față de Guvern ale sistemului bancar au crescut cu 230.0 mil. lei, inclusiv cele ale BNM cu 111.6 mil. lei, iar cele ale băncilor cu 118.4 mil. lei.

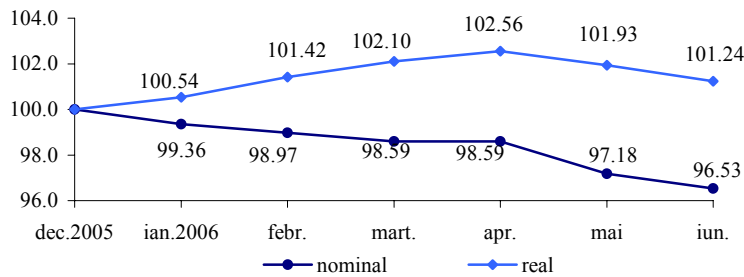
Piața valutară

Pe parcursul lunii iunie 2006, politica valutară a Băncii Naționale a Moldovei a fost orientată spre menținerea unui regim valutar flotant și a unui echilibru între emisiunea monetară și atenuarea fluctuațiilor excesive ale monedei naționale, pentru deservirea continuă a datoriei externe a statului.

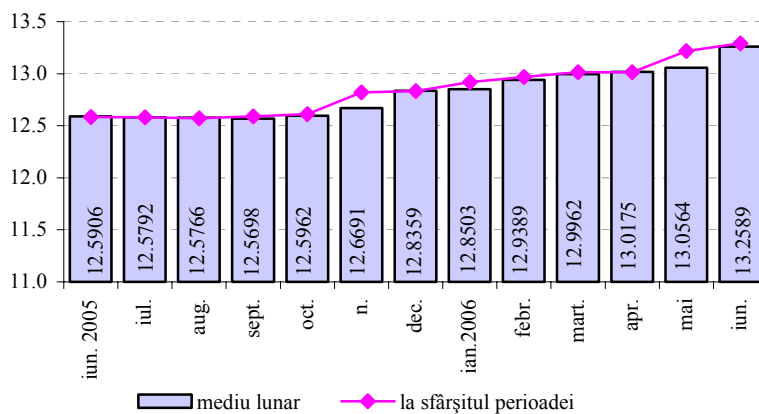
În luna iunie **cursul oficial de schimb** al leului moldovenesc față de dolarul SUA s-a depreciat de la 13.2142 MDL pentru 1 USD la începutul lunii iunie până la 13.2914 MDL pentru 1 USD la finele lunii.

* inclusiv dobânda calculată

Graficul nr. 13. Evoluția lunară a cursului de schimb nominal și real (dec.2005 =100)

Graficul nr. 14. Cursul de schimb MDL/USD

De la începutul anului curent leul moldovenesc a înregistrat o depreciere de 3.47 la sută în termeni nominali și o apreciere cu 1.24 la sută în termeni reali* (graficul nr. 13).

Cursul oficial de schimb mediu lunar al leului moldovenesc față de dolarul SUA s-a depreciat de la 13.0564 MDL în luna mai până la 13.2589 MDL pentru 1 USD în luna iunie (graficul nr. 14).

Volumul total de dolari SUA tranzacționați în luna de referință pe piața interbancară de către bănci a constituit 65.1 mil. USD, în scădere cu 4.8 mil. USD față de luna mai. În luna iunie rulajul Băncii Naționale a Moldovei pe piața interbancară a constituit 4.4 mil. USD, față de 13.1 mil. USD în luna mai.

Cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc față de euro s-a depreciat de la 16.6376 MDL în luna mai până la 16.8014 MDL pentru 1 euro în luna iunie. La începutul lunii cursul oficial al leului moldovenesc față de euro a constituit 17.0152 MDL, iar la sfârșitul lunii iunie – 16.6494 MDL pentru 1 euro.

Cursul oficial mediu lunar al leului moldovenesc față de rubla rusească s-a depreciat de la 0.4823 MDL în luna mai până la 0.4911 MDL pentru 1 rublă rusească în luna iunie. La începutul lunii cursul oficial al leului moldovenesc față de rubla rusească constituia 0.4904 MDL, iar la sfârșitul lunii – 0.4905 MDL pentru 1 rublă rusească.

Rulajul total al tranzacțiilor încheiate contra MDL pe piața valutară internă în luna iunie a fost de 575.0 mil. USD, fiind inferior cu 0.3 la sută comparativ cu cel înregistrat în luna mai. Cumpărările de valută străină pe piața valutară internă (contra MDL) pe parcursul lunii iunie au constituit 284.0 mil. USD, iar vânzările – 291.0 mil. USD.

Din rulajul total tranzacțiile în dolari SUA au constituit 64.5 la sută, în euro – 31.4 la sută, în ruble rusești – 3.5 la sută, în hrivne ucrainene – 0.4 la sută și în lei românești – 0.2 la sută.

* cotare indirectă (USD/MDL)

Stocul *datoriei externe publice și public garantate* la situația din 30 iunie 2006 a constituit 793.59 mil. USD (inclusiv arieratele de dobândă și creditele acordate de FMI, tabelul nr. 9).

Tabelul nr. 9. Datoria externă publică și public garantată (mil. USD)

	Sold la 31.05.2006	Iunie 2006				Sold la 30.06.2006
		intrări	rambursări	arierate de dobândă	diferența de curs	
Datoria externă publică, inclusiv față de FMI	756.32 105.94	2.28 0.00	1.36 1.36	0.28 0.00	-7.88 -1.86	749.64 102.72
Datoria externă public garantată	45.83	0.00	0.80	-0.39	-0.69	43.95
Total datorie externă publică și public garantată	802.15	2.28	2.16	-0.11	-8.57	793.59

Pe parcursul lunii iunie stocul datoriei externe publice și public garantate s-a micșorat în mărime nominală cu 8.56 mil. USD. La modificarea stocului au contribuit tragerile în sumă de 2.28 mil. USD, rambursările de 2.16 mil. USD, diferența de curs de 8.57 mil. USD, determinată de aprecierea dolarului SUA față de alte valute și diminuarea stocului arieratelor în valoare netă de 0.11 mil. USD.

La 30 iunie 2006 stocul total al arieratelor (inclusiv cele acumulate în anii precedenți) pentru datoria publică și public garantată a însumat 44.34 mil. USD.

Stocul datoriei externe private negarantate de stat (inclusiv arieratele de dobândă) la 30 iunie 2006 a constituit 650.68 mil. USD (sursa: DMFAS 5.3.).